

Lastensuojelun systemisen toimintamallin kansallinen tilannekuva vuonna 2021

PÄÄLÖYDÖKSET

- Systeminen toimintamalli on käytössä 18 maakunnassa (22 hyvinvointialueella). Yhteensä systemisiä tiimejä on 220.
- Asiakkaat ovat mukana systeemisissä tiimeissä pääsääntöisesti 26 % ja satunnaisesti 70 %, 4 % ei koskaan.
- Alueilla on koulutettu vuonna 2021 lastensuojelun yhteistyökumppaneita systemiseen toimintamalliin.
- Systemisen toimintamallin vaikiintumisen tukena toimivat sytyohjausryhmät 48 % vastanneista hyvinvointialueista.
- Toimintamalli on kirjattu hyvinvointisuunnitelmiin (50 % hyvinvointialueista).

THL on koordinoitunut lastensuojelun systemistä toimintamallia vuodesta 2017. Lastensuojelun systemisen toimintamallin esikuva on Reclaiming Social Work -malli (RSW-malli; ns. Hackneyn malli), josta tuotettiin suomalaisen toimintaympäristöön sovitettu toimintamallinnus (Fagerström 2016 ja Lahtinen ym. 2017) osana Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaa (LAPE). Toimintamallia pilotoitiin 31 kunnassa 14 maakunnassa vuosina 2018–2019. Toimintamallin vakiinnuttamista jatkettiin SyTy! -hankkeessa vuonna 2019.

Vuodesta 2020 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kansallinen koordinaatio on tarkoittanut kansallista ohjausryhmätyöskentelyä toimintamallin vakiinnuttamiseksi ja edelleen kehittämiseksi sekä laajentamiseksi lastensuojelua laajemmin perhepalveluihin (Laitinen 2017; Petrelius 2020). THL on myös jatkanut kouluttajakoulutuksia vakiinnuttamistyön tukena, järjestänyt kansainvälistä syventävää koulutusta kouluttajille, perustanut kouluttajapankin THL:n verkkosivuille ja ylläpitänyt kirjoittavaa kehittäjäverkostoa (Petrelius ym. 2021; STM, laatusuositus 2019). Vuonna 2021 on myös käynnistetty sopivien arviointimallien (ks. Flinck & Aaltio 2020) hakeminen työskentelyn tueksi FIT-mittaripilotoinnin (Miller & Bertolini 2018) kautta.

Systemistä ajattelua ja toimintamallia on vahvistettu ja levitetty myös osana Sosiaali- ja terveysministeriön lastensuojelun monialaisen kehittämisen valtionavustushankkeita vuosina 2020–2022.

Systeminen toimintamalli lastensuojelussa tarkoittaa kiteytetysti sitä, että lastensuojelun tueksi tuodaan perheterapeutin tuki ja vahvistetaan systemistä ja suhdeperusteista osaamista vaativissa lastensuojelun asiakastilanteissa. Systeminen lähestymistapa korostaa palvelujen käyttäjien asiantuntijuutta ja näkee ongelmien paikantuvan yksilön oireilun ohella perheisiin ja yhteisöihin, jolloin myös nämä yhteisöt ovat potentiaalisesti ratkaisun avaimia (Coulter 2020).

Systemistä toimintamallin toisiinsa sidoksissa oleviksi ydinelementeiksi on paikannettu 1) systeminen asiakastyö 2) systeminen tiimi ja 3) systeminen viikkokokous (Aaltio ja Isokuorti 2019).

Systemisyydellä tarkoitetaan sellaista näkökulmaa ihmiselämään, jossa huomio kiinnitetään eri tekijöiden välisiin monitahoisiin vaikutussuhteisiin. Eri palveluissa toimivat työntekijät ovat myös osa perheen systemiä. Heidänkin toimintansa ja valintansa vaikuttavat lapseen ja perheeseen.

THL on osana systemisen toimintamallin pilotointia ja vakiinnuttamisesta järjestänyt kouluttajakoulutuksia vuodesta 2017 ja kouluttanut yhteensä 146 kouluttajaa. Vuonna 2020 koulutus päätettiin avata myös lastensuojelun ulkopuolelle. Tässä perusteluna on se huomio, ettei riitä, että lastensuojelu toimii systemisesti, vaan tarvitaan jaettavaa orientaatiota laajemmin lapsiperhepalveluihin (Lahtinen 2017, 4). Koulutuksen avaaminen sote-palvelujen ammattilaisille on tarkoittanut vuonna 2021 sitä, että kouluttajakoulutuksen painopiste ei ole ollut enää tiimimallissa ja viikkokokouksessa vaan systemisessä ajattelussa ja käytännössä, vaikkakin rakenne-elementit sisältyvätkin edelleen koulutukseen.

Systemisten tiimien määrä

Kyselyssä kartoitettiin, kuinka monta lastensuojelun systemistä tiimiä toimii alueilla tällä hetkellä (kuvio 1). Systemisellä tiimillä kyselyssä määriteltiin tarkoitettavan perheterapeuttia, konsultoivaa sosiaalityöntekijää ja säännöllisesti kokoontuvaa sosiaalityöntekijöistä ja sosiaalihoajaista koostuvaa tiimiä, johon voidaan lisäksi kutsua asianosaisten

asiaan liittyviä yhteistyökumppaneita. Systemisiä tiimejä oli vuonna 2021 220 (vuonna 2020 tiimejä oli julkaisemattoman THL:n kartoituksen mukaan 189).

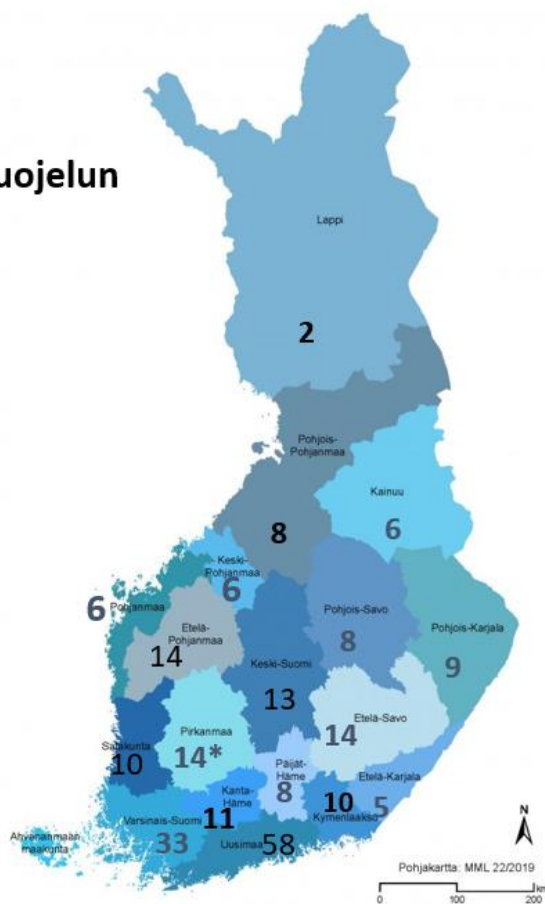
Osa tiimeistä on niin sanotusti pysyviä tiimejä kokoonpanoltaan, kuten systemisessä toimintamallissa on määritelty. Osa alueista on päätynt ratkaisuun, jossa asiakkaan ”ympä-
rille” kootaan systemisesti toimiva tiimi.

Systemisen lastensuojelun tiimit alueittain

220 tiimiä

- Uusimaa (58):**
- Vantaa ja Kerava 13
 - Itä-Uusimaa 4
 - Länsi-Uusimaa 28
 - Keski-Uusimaa 5
 - Helsinki 8

*Pirkanmaalla 7 kuntaa vastannut

Kuvio 1. Lastensuojelun systemisten tiimien lukumäärä maakunnittain ja yhteistoiminta-alueittain.

Systemisten tiimien kokoontuminen

Kyselyssä kartoitettiin, kuinka usein systemiset tiimit kokoontuvat: 1–2 kertaa kuukaudessa kokoontui 37 %, 3–4 kertaa kuukaudessa kokoontui 38 % ja harvemmin 4 % vasta-
neista.

Kyselyssä pyydettiin myös kuvailemaan, mikäli kokoontumistiheydessä on omalla alueella suurta hajontaa. Viisi aluetta ilmoitti, että hajonta käytännössä on suurta. Esimerkiksi Pirkanmaan alueella Tampereella ja Akaassa tiimit kokoontuvat pääsääntöisesti viikoittain, muiden kuntien osalta kokoontumiset ovat epäsäännöllisempiä.

Asiakkaiden osallistuminen systemisiin tiimeihin

Kyselyssä tiedusteltiin, kuinka usein asiakkaat (lapsi ja/tai muut perheen jäsenet) ovat mukana systemisissä tiimeissä. RSW-mallissa systemiset tiimit ovat luonteeltaan työnoh-
jauksellisia ja niissä käsitellään useampien asiakasperheiden asioita. Tämä on määritelty myös suomalaisen systemisen toimintamallin ydinelementtimallinnuksessa systemisen tiimin ydintehtäväksi (Aaltio & Isokuoritti 2019, 17).

Suomessa on kehittynyt kuitenkin myös malli, jossa viikkokokouksiin kutsutaan myös asiakasperheet. Petreliuksen ja Uutelan (2020) kyselyssä konsultoiville työntekijöille tiedustel-
tiin asiakkaiden osallistumista tiimin viikkokokouksiin. Määrät eivät ole yhteismittaisia

Yliruka Laura
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Tasala Tanja
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Näin tutkimus tehtiin:

Tutkimuksessa selvitettiin systeemi-
sen lastensuojelun toimintamallin
kansallista tilannekuvaa vuonna
2021.

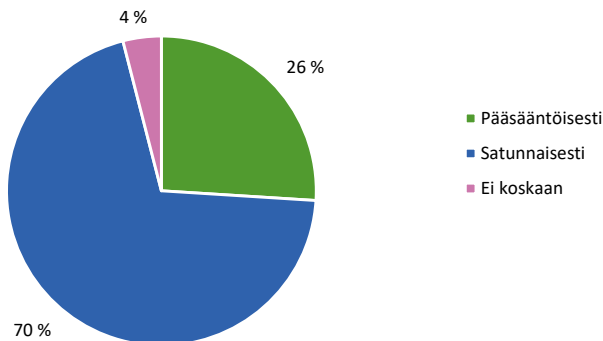
Tiedonkeruu lähetettiin marras-
kuussa 2021 kansallisen lastensuoje-
lun ja perhesosiaalityön monialaisen
kehittämisen ohjausryhmän jäsenille.

Ohjausryhmän jäsenet vastasivat tie-
don kokoamisesta maakunnastaan
hyvinvointialueittain.

Tiedot saatiin 1.2. 2022 mennessä 18
maakunnasta; 22 hyvinvointialueelta
ja Helsingistä.

Aineistosta poistettiin puutteellisesti
täytetyt lomakkeet. Laadullinen ai-
neisto analysoitiin sisällön analyysin
keinoin.

tämän kyselyn kanssa, mutta tuolloin viidennes vastaajista ilmoitti, ettei asiakkaita ole mu-
kana. Tähän kyselyyn vastannaista alueista ilmoitti, että asiakkaat osallistuvat 26 % pää-
sääntöisesti ja 70 % satunnaisesti, 4 % ilmoitti, etteivät asiakkaat osallistu koskaan viikko-
kokouksiin. Asiakkaiden osallistumista tiimeihin voinee pitää kasvavana trendinä.

Kuvio 2. Asiakkaiden (perheen jäsenet) osallistuminen systeemiin tiimeihin.

Tilannekuvakysely haluttiin pitää nopeasti vastattavana ja siksi kyselyssä kartoitettiin tällä
erää vain perheterapeutin ja koordinaattorien rooleja tarkemmin. Konsultoitavien työnteki-
jien (johtavien sosiaalityöntekijöiden) kokemuksista on koottu kattava arvio vuonna
2019 (Petrelius & Uutela 2020).

Perheterapeuttien rooli

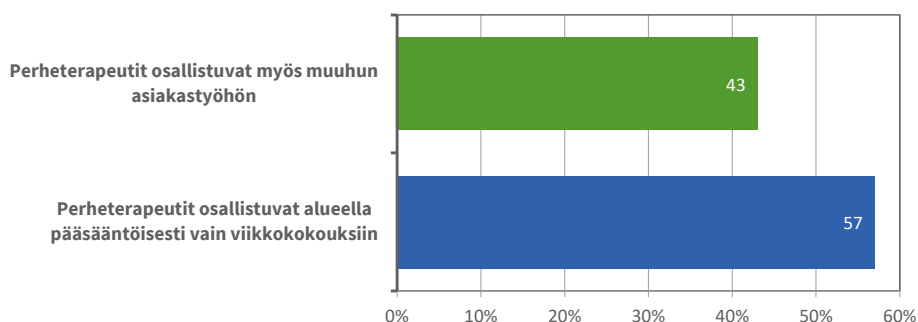
Perheterapeutin tehtävänä on varmistaa ja vahvistaa systemisen lähestymistavan ylläpito
tiimin työskentelyssä. Perheterapeutti osallistuu systemiseen viikkokokoukseen tiimin jä-
senenä, ei ulkopuolisena konsulttina (Aaltio & Isokuortti 2019,15).

Perheterapeuttien rooli on nähty kriittiseksi tekijäksi systemisen lähestymistavan omak-
sumisen kannalta niin suomalaisessa (Isokuortti & Aaltio 2020) kuin kansainvälisessäkin
(Bostock & Newlands 2020, 8) tutkimuksessakin.

Kysyttäessä perheterapeutin roolista, 43 % vastasi, että perheterapeutti osallistuu myös
muhun asiakastyöhön. Vastaajista 57 % kertoi, että perheterapeutit osallistuvat alueella
pääsääntöisesti vain viikkokokouksiin.

Asiakastyö tarkoitti avovastausten perusteella ennen kaikkea työparityötä sosiaalityönteki-
jien kanssa.

Avovastauksissa tuotiin esille, että joillakin alueilla perheterapeutit toteuttavat Käynti ker-
rallaan -menetelmää (Hoyt & Talmon 2014), eli tapaavat asiakkaita, joilla on tarvetta lyhyt-
kestoiselle perheterapeutin tapaamiselle. Viikkokokousten lisäksi perheterapeutit osallist-
tavat erilaisten asiakasdialogien ja neuvonpitojen suunnitteluun ja toteutukseen, sekä pal-
velutehtävän ylittävään asiakastyöhön esimerkiksi liittyen perhesosiaalityöhön tai lasten-
valvojan työhön. Perheterapeutit toimivat myös yleisesti kouluttajina. Osa perhetera-
peuteista toimii kunnan työntekijänä, osassa kunnissa perheterapeutin työpanosta oste-
taan ostopalveluna.

Kuvio 3. Perheterapeutin rooli

Koordinaattorien tehtävien järjestäminen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen systemisen toimintamallin mukaisesti koordinaattori huolehtii tiimin käytännön asioista ja toimii yhteyshenkilönä asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden suuntaan. Hän myös kirjaa viikkokokouksessa käydyt keskustelut.

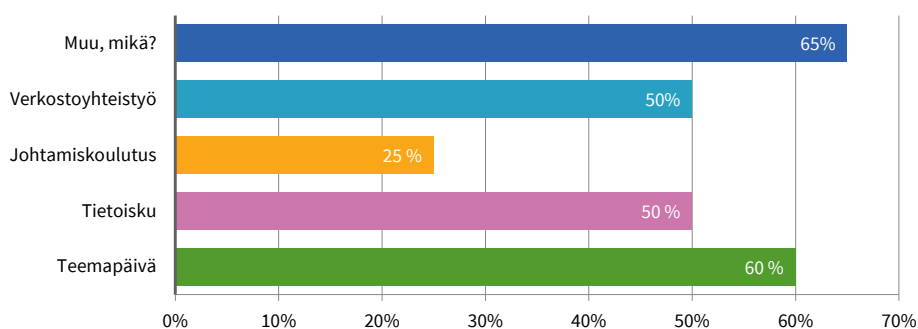
Suurimmassa osassa kuntia ei ole organisoitu erillistä koordinaattorin tehtäväkuvaa. Alueista 19 ilmoitti, että koordinaattorina toimii sosiaaliohjaaja tai palveluohjaaja jollakin rajoitetulla, usein kiertävä rooli ja työnkuvalla (esimerkiksi kirjaamisen tehtävät), ja vain kahdella alueella koordinaattori toimii THL:n toimintamallin mukaisesti. Avovastauksissa tuotiin esille, että koordinaattorin toimea pidettiin tarpeettomana tai tätä ei osattu käyttää. Tuotiin esille myös, että asiakkaan kontaktoinnin katsottiin olevan luontevampaa lapsen omalle sosiaalityöntekijälle tai muulle perheen työntekijälle. Osassa vastauksista tuotiin esille myös resurssipulaa. Isokuortti ja Aaltio (2020) tuovat esiin tutkimuksessaan, että mallin implementoinnin näkökulmasta on tärkeää organisoida käytännöllistä tukea lastensuojelun työntekijöille.

Systemisen lastensuojelun toimintamallin koulutusten järjestäminen alueilla vuonna 2021

Yli puolella vastanneista alueista oli järjestetty lastensuojelun systemisen toimintamallin koulutus (62 %), joko hankkeen, kunnan tai alueen toimesta. Järjestettyjen koulutusten lukumäärä vaihteli 1–10 välillä ja osallistujien lukumäärät vaihtelivat 20–125 henkilön välillä. Seitsemän aluetta ilmoitti avovastauksissa, että kaikki alueen lastensuojelun tiimit olivat jo kertaalleen koulutettuja, joten vuonna 2021 ei ollut tarvetta järjestää koulutuksia.

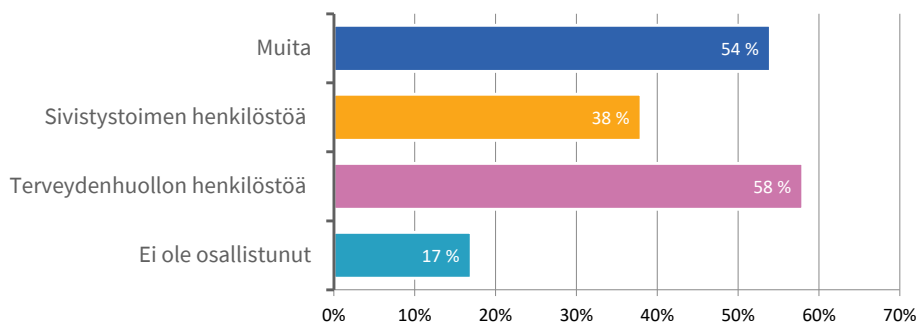
Muut systemiseen ajatteluun ja toimintamalliin liittyvät koulutukset vuonna 2021

Lastensuojelun valtioavustushankkeiden TOP, Lumo, Tulevaisuuden lastensuojelu, Monni ja Pohjoinen Lastensuojelu 2020–2022 hanketyöntekijät perehdyttivät yhteistyökumppaneita systemiseen toimintamalliin. Lisäksi yhteistyötä on tehty Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelman kanssa. Kyselyssä tiedusteltiin teemapäivien, tietoiskujen, johtamiskoulutuksen ja verkostoyhteistyön järjestämistä. Avovastauksista tarkentui kuva niin, että hankkeet olivat järjestäneet täydennyskoulutusta, konsultaatioita, niin sanottuja syykahveja sekä johdolle järjestettyjä infotilaisuuksia.

Kuvio 4. Muut systemiseen ajatteluun ja toimintamalliin liittyvät koulutukset vuonna 2021

Koulutuksia on järjestetty lastensuojelun yhteistyökumppaneille: terveydenhuollon ja sivistystoimen henkilöstölle. Avovastauksista kävi ilmi, että koulutuksia on järjestetty myös nuorisotoimen, järjestöjen ja tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuskehittämisen edustajille.

Kuvio 5. Koulutuksiin osallistuneet yhteistyökumppanit.

Aktiivisesti alueilla toimivat kouluttajat

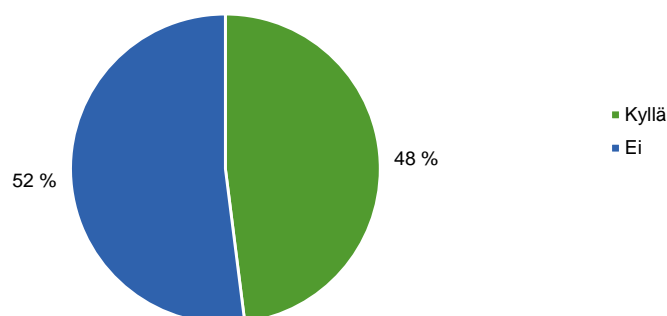
Kyselyssä tiedusteltiin aktiivisesti hyvinvointialueella toimivien Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen järjestämän kouluttajakoulutuksen käyneiden kouluttajien lukumäärää, sekä sitä, kuinka usein kouluttajia käytetään kouluttamiseen.

Taulukko 1. THL:n kouluttajakoulutuksen käyneiden, aktiivisesti alueella toimivien THL:n kouluttajakoulutuksen käyneiden kouluttajien ja vuoden 2022 loppuun mennessä systemisen toimintamallin saavien lukumäärät.

	Lukumäärä
THL:n kouluttajakoulutuksen käyneet	146
Aktiivisesti alueella toimivat THL:n kouluttajakoulutuksen käyneet kouluttajat	72
Vuoden 2022 loppuun mennessä lastensuojelun tiimeistä saa systemisen toimintamallin koulutuksen	24

Alueelliset systemisen toimintamallin ohjausrakenteet ja hyvinvointisuunnitelmat

Väitteeseen ”Alueellista systemistä työtä ohjaa ohjausryhmä tai vastaava” vastasi 48 % kyllä ja 52 % ei. Avovastauksissa pyydettiin avaamaan tarkemmin ohjausrakenteita. Ne voidaan jakaa kahteen luokkaan: väliaikaisiin kehittämiskäytäntöihin ja pysyvämpiin rakenteisiin kuntaorganisaatiossa.

Kuvio 3. Alueellista systemistä työtä ohjaa ohjausryhmä tai vastaava.

Vastanneista 50 %:lla systeminen toimintamalli näkyy hyvinvointisuunnitelmassa. Hyvinvointikertomus on kuvaus hyvinvoinnin tilasta väestöryhmittäin ja se tarjoaa perusteluja päätöksentekoon, priorisoi toimintaa ja varmistaa toiminnan resursoinnin. Laajan hyvinvointikertomuksen lisäksi on hyvinvointisuunnitelma, joka voi olla osa hyvinvointikertomusta tai erillinen asiakirja, joka sisältää yksityiskohtaisen hyvinvointisuunnitelman. Hyvinvointisuunnitelman avulla ohjataan, johdetaan ja kehitetään hyvinvointityötä ja sen tavoitteena on lisätä hyvinvoinnin tasa-arvoa.

Vastaajista 27 % systemistä työtä ohjaa sekä ohjausryhmä tai vastaava ja lisäksi systeminen toimintamalli näkyy hyvinvointisuunnitelmassa.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi laaditaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (lastensuojelulaki 12 §). Suunnitelmassa ja sen valmistelussa tarkastellaan lasten ja nuorten palveluja kokonaisuutena. Eri toimialat laativat suunnitelman yhteistyönä. Suunnitelman voi laatia kuntakohtaisesti tai useampi kunta yhdessä. Suunnitelmaa laadittaessa henkilöstö, viranhaltijajohto ja poliittiset luottamushenkilöt ovat mukana. Asukkaat, asiakkaat, lapset ja perheet otetaan mukaan tiedon tuottamiseen, palvelujen suunnitteluun ja niiden toimivuuden ja hyödyllisyyden suunnitteluun. Suunnitelmien avulla valtio myös seuraa lasten ja nuorten hyvinvointityötä ja lastensuojelun toteuttamista kunnissa. (Rousu & LapsiARVI kehittämissuunnitelma 2009).

Toimenpiteiden kirjaaminen hyvinvointisuunnitelmaan mahdollistaa vaikuttamisen siinä mainittuihin painopisteisiin. Näin ollen voidaan edistää alueen hyvinvointia kaikkien toimialojen yhteistyönä. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ovat osa kunnan ja hyvinvointialueen strategiaa ja sen tulisi ohjata koko organisaation kaikkia osia alueita ja työtä yhteistyökumppanien esimerkiksi järjestöjen suuntaan.

Systemisen toimintamallin mukaisesti toimivat muut kuin lastensuojelun tiimit

Kolmella alueella (21) systeminen toimintamalli ei ole levinnyt lastensuojelun ulkopuolelle. Valtaosalla, eli 15 alueella systemisiä tiimejä on lastensuojelun lisäksi perhesosiaalityössä, vammaispalvelussa (4), aikuissosiaalityössä (5) ja jälkihuollossa (9).

Lisäksi systeemisiä tiimejä on ulkomaalaistoimistossa (Turku), sote-keskuksessa ja nuorten aikuisten asumispalveluyksiköissä, (shl-alkuarviointitiimi ja lapsiperheiden sosiaalityö) (Ek-sote).

Yhteistyökumppanien koulutukset vuonna 2022

Systeemisen toimintamallin koulutuksia suunnitellaan järjestettävän vuoden 2022 loppuun mennessä lastensuojelun lisäksi mielenterveys-, päihde- ja terveystalveluiden, sekä sosiaali- ja sivistysalan henkilöstöille. Systeemisen toimintamallin koulutuksen vuoden 2022 loppuun mennessä tulee saamaan arviolta noin 502 ammattilaista. Kolmella alueella koulutuksia ei ollut suunniteltu järjestettävän.

Muita huomioita

Avovastauksissa tuotiin esille, että henkilöstö on ollut motivoitunutta systeemiseen toimintamalliin, mutta henkilöstön vaihtuvuus aiheuttaa jatkuvaa koulutustarvetta kuntiin. Lisäksi tuotiin esille tarvetta toimivien tiimien täydennyskoulutukselle ja mentoroinnille. Haasteena tuotiin esille perheterapeuttien vähyyttä.

Tuotiin esille, että systeemisyyden tulisi olla ”ketterä mahdollistaja”, joka voidaan luoda paikkakunnan erityispiirteet huomioiden. Toimintamallin juurruttaminen vaatii kuitenkin ymmärrystä systeemisyyden tuomista mahdollisuuksista.

Eksotessa palattiin kouluttamaan lastensuojelun henkilöstöä omissa koulutusryhmissään, koska systeemisen lastensuojelutyön ydinelementtien nähtiin katoavan yhteisissä koulutuksissa.

Systeemisen toimintamallin osalta tuotiin esille tarvetta jäsentää mallia suhteessa lastensuojelun erityisteemioihin: ”Haasteena oli hahmottaa se, miten ydinelementit ovat toisaalla selkeät ja toisaalla eivät esim. riippuvuussuhteiden näkökulmasta.” THL on tuottanutkin syksyllä 2021 syventävää koulutusmateriaalia liittyen väkivallan riskinarviointiin systeemisissä tiimeissä.

Covid-19 epidemia on vaikuttanut systeemisten tiimien toimintaan. Osassa kuntia systeemisistä viikkotiimit ovat olleet tauolla kokonaan ja osassa tiimit ovat kokoontuneet aiempaa harvemmin. Käytössä on ollut myös verkkopohjaisia viikkotiimejä (Teams tai vastaava). Osa kunnista on toteuttanut viikkokokouksia normaaliin tapaan.

Pienillä kunnilla on vaikeutta vastata mallin vaatimuksiin. Siirtyminen hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta saattaa tuottaa tähän uusia ratkaisuja.

Johtopäätökset

Systeeminen toimintamalli on vakiintumassa niin lastensuojelussa kuin laajemmin lapsiperhepalveluissa ja sosiaalihuollossa. Lastensuojelun osalta vakiintumista edistää vuoden 2022 alusta voimaan tullut lastensuojelun asiakasmitoitus, jonka mukaan lastensuojelun sosiaalityöntekijällä ei saa olla 35 lasta enempää asiakkaana.

Tiedonkeruun perusteella tulevaisuudessa on edelleen tarvetta systeemisen toimintamallin kouluttajille. THL ylläpitää kouluttajapankkia ja alueet voivat hyödyntää koulutuksissa myös muiden alueiden kouluttajia.

Tulokset korostivat tarvetta kouluttaa sivistystoimen ammattilaisia systeemiseen toimintamalliin. Systeemisen toimintamallin vahvistaminen eri aloilla sujuvoittaa moniammatillista työskentelyä lapsen hyvinvoinnin eteen.

Panostaminen koordinaattorien työn organisoimiseen ja selkeyttämiseen parantaisi todennäköisesti sosiaalityöntekijöiden mahdollisuutta työskennellä systeemisen toimintamallin mukaisesti (Bostock et al. 2017; Isokuortti & Aaltio 2020). Nyt yleisesti käytössä oleva kiertävän koordinaattorin rooli ei vapauta mallin mukaisesti asiakastyötä tekeviä työntekijöitä suhdperusteiseen työhön.

Systeemisen toimintamallin ylläpitämiseksi hyvinvointialueille/YTA-alueille tarvitaan ohjauksrakenteet.

Lähteet

Aaltio, E.; Isokuortti, N. (2019) Systemisen lastensuojelun toimintamallin ydinelementit. Kuvaus asiakastason tavoitteista ja toimintamekanismeista. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Työpaperi 33.

Aaltio, E.; Isokuortti, N. (2019) Systemisen Lastensuojelun toimintamallin pilotointi: Valtakunnallinen arviointi. Raportti 2019: 003. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Bostock, L. and Newlands, F. (2020) Scaling and deepening the Reclaiming Social Work model: longitudinal follow up. Evaluation report. Tilda Goldberg Centre for Social Work and Social Care, University of Bedfordshire.

Coulter S., Houston S, Moonay, S.; Devaney, J.; Davidson, G. (2020) "Attaining Theoretical Coherence Within Relationship-Based Practice in Child and Family Social Work: The Systemic perspective". BJSW 50, 1219–1237.

Fagerström, K. (2016) Hackneyn malli ja systeminen käytäntö lastensuojelussa. Työpapereita 42: Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Flink, N.; Aaltio, E. (2020) Hyvinvoinnin ja muutoksen mittarit systemisessä lastensuojelussa. Katsaus tutkimuksessa käytettyihin mittareihin, menetelmiin ja vaikutusten arviointiin. Työpapereita 11: Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Hoyt, M. F., & Talmon, M. (Eds.). (2014). Capturing the moment: Single session therapy and walk-in services. Crown House Publishing Limited.

Isokuortti, N. & Aaltio, E. (2020) Fidelity and influencing factors in the Systemic Practice Model of children's social care in Finland. Children and Youth Services Review 119(14),

Laitinen, P.; Männistö, L.; & Raivio, M. (2017) Kohti suomalaista systemistä lastensuojelun toimintamallia. Keskeisiä periaatteita ja reunaehtoja. Työpapereita 7. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Miller, S. & Bertolini, B. (2018) FIT, Feedback-Informed Treatment. Palautetietoinen hoito. Helsinki: Aktori, HelsinkiMissio.

Petrelus, P. & Uutela, A. (2020) Systemisen lastensuojelun toimintamallin käyttöönotto ja juurruttaminen. Konsultoivien sosiaalityöntekijöiden kokemuksia. Työpaperi 24. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Petrelus, P.; Yliruka, L.; Miettunen, N. (2021) Systemisiä kokeiluja – kohti jatkuvaa yhdessä oppimista. Työpapereita 7/2021. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

Rousu, S. (2009) Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta kunnissa: opas lakisääteisen suunnitelman laadintaan. Suomen kuntaliitto 2009. Helsinki

Tämän julkaisun viite:

Yliruka L, Tasala T (2022) Lastensuojelun systemisen toimintamallin kansallinen tilannekuva vuonna 2021. Tutkimuksesta tiiviisti 009/2022. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ISBN 978-952-343-827-9 (verkko)

ISSN 2323-5179 (verkko)

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-827-9>